

LUẬT TỤC XƯA CỦA NGƯỜI Ê-ĐÊ

Về các tội:

- Tội không hỏi cha mẹ:

Có cây đa phải hỏi cây đa, có cây sung phải hỏi cây sung, có mẹ cha phải hỏi mẹ cha. Đi rừng lấy củi mà không hỏi cha, đi suối lấy nước mà chẳng nói với mẹ; bán cái này, mua cái nọ mà không hỏi ông già bà cả là sai; phải đưa ra xét xử.

- Tội ăn cắp:

Kẻ thò tay ra để đánh cắp của người khác là kẻ có tội. Kẻ đó phải trả lại đủ giá; ngoài ra phải bồi thường gấp đôi số của cải đã lấy cắp.

- Tội giúp kẻ có tội:

Kẻ đi cùng đi, bước cùng bước, nói cùng nói với kẻ có tội cũng là có tội.

- Tội dẫn đường cho địch đến đánh làng mình:

Kẻ mà địch không đi được thì cống, địch không ăn được thì mớm, địch không biết thì nói cho biết, làm hàng trăm dân làng bị địch bắt, hàng nghìn dân làng bị địch giết là kẻ có tội lớn. Phải xử kẻ đó bằng dao sắc, gươm lớn và bỏ xác hắn cho điều tha quạ mổ.

Theo NGÔ ĐỨC THỊNH - CHU THÁI SƠN

- **Luật tục:** những quy định, phép tắc phải tuân theo trong buôn làng, bộ tộc,...

- **Ê-đê:** tên một dân tộc thiểu số sống ở vùng Tây Nguyên

- **Song, co:** các đơn vị tiền cổ của người Ê-đê; hai song bằng một co

- **Tang chứng:** sự vật, sự việc chứng tỏ hành động phạm tội

- **Nhân chứng:** người làm chứng

- **Trả lại đủ giá:** trả lại đủ số lượng và giá trị

Nội dung bài Luật tục xưa của người Ê-đê

Người Ê-đê từ xưa đã có luật tục quy định, xử phạt rất nghiêm minh, công bằng để bảo vệ cuộc sống yên lành của buôn làng. Từ luật tục của người Ê-Đê, chúng ta

hiểu rằng: xã hội nào cũng có luật pháp và mọi người phải sống và làm việc theo pháp luật.

Hướng dẫn giải phần Tập đọc SGK Tiếng Việt 5 tập 2 trang 57

Câu 1 (trang 57 sgk Tiếng Việt 5)

Người xưa đặt ra luật tục để làm gì?

Trả lời:

Người xưa đặt ra luật tục để mọi người tuân theo mà sống cho đúng; nhằm giữ gìn và bảo vệ cuộc sống thanh bình cho cộng đồng.

Câu 2 (trang 57 sgk Tiếng Việt 5)

Kể những việc mà người Ê- đê xem là có tội?

Trả lời:

Những việc mà người Ê- đê xem là có tội: Tội không hỏi cha mẹ, tội ăn cắp, tội giúp kẻ có tội, tội dẫn đường cho giặc.

Câu 3 (trang 57 sgk Tiếng Việt 5)

Tìm những chi tiết trong bài thơ cho thấy đồng bào Ê- đê quy định xử phạt rất công bằng.

Trả lời:

Những chi tiết trong bài thơ cho thấy đồng bào Ê- đê quy định xử phạt rất công bằng:

- Chuyện nhỏ thì xử nhỏ, phạt tiền một song.
- Chuyện lớn thì xử nặng, phạt tiền một co.
- Chuyện quá sức con người, gánh không nổi, vác không kham thì xử tội chết.
- Chuyện nội bộ trong gia đình, dòng tộc cũng xử như vậy.
- Tang chứng phải đầy đủ, chắc chắn, có nhiều người chứng kiến sự việc.

Câu 4 (trang 57 sgk Tiếng Việt 5)

Hãy kể tên một số luật của nước ta hiện nay mà em biết.

Trả lời:

Bộ luật Dân sự, Bộ luật Hình sự, Luật Lao động, luật Báo chí, luật Bảo vệ môi trường, luật Giáo dục, luật Hôn nhân và gia đình.